

Program zajęć Leśne Szperaki w Fundacji Sto Pociach

Cel:

Leśne Szperaki są długoterminowym programem wsparcia rozwoju dzieci i wsparcia wychowawczego dla rodziców. Program realizowany jest w stupociechowym ogrodzie i ukierunkowany jest na rozwijanie i wzmacnianie u dzieci umiejętności współdziałania w grupie, na odkrywanie świata, szczególnie przyrodniczego we wszystkich porach roku oraz na budowanie bliskich relacji z przyrodą.

Zajęcia są prowadzone m.in. dla dzieci w edukacji domowej oraz dzieci, które z różnych powodów nie odnajdują się w przedszkolach, ze specyficznymi potrzebami, także po nieudanych adaptacjach w tradycyjnych placówkach.

Kadra:

Grupa prowadzona jest przez 2 osoby z wykształceniem psychologicznym, dla których uzupełnieniem jest doświadczony zespół wspierający złożony z osób o różnych kwalifikacjach: pedagoga, animatorki kultury, edukatorki przyrody itp.

Założenia:

- grupa ma charakter integracyjny, w zajęciach mogą uczestniczyć dzieci, które dobrze funkcjonują w grupie rówieśniczej i dzieci, dla których budowanie doświadczeń społecznych jest wyzwaniem
- zajęcia mają charakter profilaktyczny (profilaktyka trudności emocjonalnych i zdrowia psychicznego), wspierają rozwój kompetencji społecznych.
- grupa pracuje w ogrodzie, w przestrzeni przyrodniczej z założenia multisensorycznej, która zaspokaja potrzebę ruchu, ułatwia uwolnienie napięć i samoregulację,
- rodzice dzieci z trudnościami proszeni są o przebywanie w czasie zajęć na terenie Fundacji, rodzic pozostaje dostępny pod telefonem w czasie trwania zajęć i jest odpowiedzialny za dziecko poza zajęciami; w przypadku dzieci rozpoczynających uczestnictwo lub przy trudnościach z adaptacją – dopuszcza się obecność rodzica na zajęciach,
- rodzice mają możliwość odbycia konsultacji psychologicznych ze specjalistami prowadzącymi grupę, mogą uzyskać opis funkcjonowania dziecka przydatny przy staraniu się o diagnozę
- Leśne Szperaki nie są formą wychowania przedszkolnego ani opieki instytucjonalnej.

Organizacja zajęć:

- zajęcia odbywają się 4 dni w tygodniu (2 "podgrupy" - wtorki i czwartki oraz środy i piątki), są całoroczne (od września do czerwca), można również uczestniczyć w zajęciach 3 lub 4 razy w tygodniu.
- zajęcia odbywają się w dwóch blokach rozdzielonych przerwą śniadaniową:

- 10-11.30 - ćwiczenia wspierające rozwój społeczno-emocjonalny dzieci poprzez niekierowaną zabawę pod okiem zespołu prowadzących: budowanie doświadczeń bycia i działania w grupie, wspieranie samoregulacji, wzmacnianie zachowań prospołecznych, uczenie się odnajdywania przyjaznych dla siebie i innych sposobów reakcji,
- 12-14 - zabawy rozwojowe i działania edukacyjne oraz indywidualna praca z dziećmi potrzebującymi wsparcia

Program Leśnych Szperaków:

Hasło programu Leśnych Szperaków: **“Jak być dobrym przyjacielem?”** rozumiemy jako zachętę do rozwoju każdego uczestnika zajęć jako “dobrego przyjaciela” w różnych aspektach - partnera w relacji z drugim dzieckiem, jako przyjaciela samego siebie, grupy i przyjaciela świata (środowiska przyrodniczego).

Działania w ramach programu planujemy tak, by dziecko podczas zabawy z rówieśnikami:

- **poznawało samo siebie,**
- **uczyło się, jak być i działać w grupie** w zgodzie z samym sobą i z szacunkiem dla innych
- **uczyło się współdziałania** (otwierania się na innych - brania i dawania, słuchania i wypowiadania się w grupie, mówienia “tak” i “nie”, proponowania i odmawiania)
- **zdobywało umiejętności ważne dla jego rozwoju** (w tym kształtowało samodzielność, sprawczość, otwartość na popełnienie błędów i gotowość na ćwiczenie innych sposobów działania)
- **doświadczało radości odkrywania i rozumienia świata** - umiało zauważać i rozumieć zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym
- **doświadczyło radości zabawy z innymi w środowisku przyrodniczym.**

Codzienne zdarzenia na Leśnych Szperakach kształtujemy tak, by:

- **były bogate w doświadczenia sensoryczne** - by zaspokajały sensoryczne potrzeby dziecka i w sposób naturalny, w środowisku przyrodniczym uzupełniały różne deficyty
- **były okazją do uczenia się dziecka** - by dziecko mogło doświadczać siebie w grupie, odkrywało siebie, wzmacniało albo popełniało błędy, robiło korekty albo uczyło się odnajdywać nowe i przyjazne dla siebie i innych sposoby reakcji
- **wspierały samoregulację i refleksyjność dzieci** - zatrzymuję się, zauważam, staram się zrozumieć, podejmuję próbę innego zachowania
- uczyły **zauważać i rozumieć** to, co wokół,

- **pozwalają czerpać radość z odkrywania i doświadczenia środowiska przyrodniczego i inspirowały** do własnej twórczości, samodzielnych poszukiwań, obserwacji i eksperymentów

Integralne części zajęć:

- **swobodna zabawa** oraz **integracja sensoryczna** przebiegająca w sposób naturalny i odpowiadający na potrzeby dziecka,
- **wspólne opowieści i narady** (działanie w kręgu) - sytuacje edukacyjne budujące złożone umiejętności, (projektowanie planu dnia, własnych działań)
- **konstruowanie, majsterkowanie i inne działania twórcze** związane z (w tym projektowanie i zagospodarowanie przestrzeni ogrodu własnymi pomysłami konstrukcyjnymi typu: szalasa, statek, rakieta, rurociągi, wodociągi i inne wynalazki)
- **doświadczenia i eksperymenty** związane ze zjawiskami zachodzącymi w środowisku przyrodniczym w kolejnych porach roku - doświadczanie zjawisk fizycznych jest dla dzieci najbardziej pociągającą i ekscytującą przygodą. Przyroda jest dla dzieci tym, czym laboratorium dla naukowców: umożliwia obserwowanie, odkrywanie, badanie. W swej zmienności, różnorodności i bogactwie jest źródłem nieprzebranych doświadczeń, kształtujących wyobraźnię i myśl dziecka. Dziecko w środowisku przyrodniczym jest badaczem w sposób naturalny i intuicyjny. Spozstrzega, zastanawia się, stawia pierwsze pytania, pierwsze hipotezy i szuka odpowiedzi.
- **rozmaite działania badawcze** - podążające za ciekawością i pytaniami dzieci (czasem są to zagadnienia matematyczne, czasem, jak jest zbudowana mucha i płatek śniegu, czasem tematem jest straż pożarna, a czasem próba wyjaśnienia dlaczego pada deszcz albo wybucha wulkan)
- **działania teatralne** (Teatr pod chmurką) - doświadczenie siebie jako widza autorskich przedstawień "Teatru pod chmurką", współtworzenie przedstawień teatralnych
- **działania czytelnicze** (Czytanie pod chmurką) - wspólne czytanie i omawianie wysłuchanych opowieści
- **działania plastyczne** - w tym sposób szczególny działania z materiałami przyrodniczymi płynnymi, sypkimi i mazistymi materiałami sensorycznymi – wodą, piachem, gliną - z natury swej nieufornowanymi i przekształcalnymi. Materiały te mają wielki potencjał twórczy, poznawczy i rozwojowy. W rozmaitych odmianach, przemianach i połączeniach dają proste, a zarazem nieskończone możliwości zastosowań. Udostępnione dzieciom w swobodnej zabawie są źródłem wielozmysłowych doznań, różnorodnych działań twórczych i znacząco wpływają na ich dobrostan.
- **zabawy, które wymagają współdziałania** (czyli takie, w których nie da się osiągnąć zamierzonego efektu bez zaproszenia innych)

- **ogródek i grządki** - nauka dbania, pielęgnowania, troski, podejmowanie czynności związanych z troską o własne otoczenie

To są ramowe plany. Każde z działań zostanie zaplanowane tak, by w sposób szczególny skupić się na umiejętności tworzenia i budowania przez dzieci przyjaźni. Chcemy, by umiały cieszyć się sobą nawzajem, bawiąc się i czerpiąc ze środowiska przyrodniczego.